

"Holländsk hemtjänst organiserad på annat sätt"

Huddinge kommun har beslutat att privatisera hela kommunens äldreomsorg, trots protester. Beslutet verkar enbart motiverat utifrån politiska och ideologiska skäl. Inte av vårdmässiga eller innehållsmässiga skäl.

I Sverige bedrivs nu en äldreomsorg till stor del av privata aktörer, av stora bolag som redovisar miljonvinster. Flera utredningar har visat att dessa vinsterna till stor del bygger på timanställd personal och lägre utbildningsnivå hos personalen jämfört med många kommunala verksamheter, även om dessa inte heller är föredömliga.

Men det finns andra sätt att bedriva hemtjänst och vård än vad dessa privata vinstdrivande vårdföretag gör. Till exempel vårdföretaget *Buurtzorg* i Nederländerna.

Initiativtagare var Jos de Blok som var chef för en stor vårdinrättning, hoppade av och utbildade sig till sjuksköterska och startade bolaget *Buurtzorg* med ett team av fyra anställda sjuksköterskor. Idag finns 800 team över hela Nederländerna och ständigt växer det upp nya.

Organisationerna har inga avdelningschefer, inga callcenter och inte planerare, inga målsättningar och bonussystem. Liten administration och det hålls sällan möten. Inget tjusigt huvudkontor i Amsterdam, bara en ful byggnad i ett fult industriområde i Almelo.

Idag består teamen av tolv omvårdnadsproffs som gör så mycket som möjligt själva. De planerar sina veckor, anställer sina kollegor och levererar bara en sak: omvårdnad. Det finns en intern webbsida där de anställda utbyter erfarenheter, varje team har en egen utbildningsbudget och tillgång till coach vid behov. Huvudkontoret tar hand om allt som rör ekonomin. Allt

tal om budget och pengar slipper inkräkta på själva arbetet, vilket måste vara helt underbart, tänker jag som arbetat i en socialtjänstorganisation där talet om budget genomsyrade allt. Rent kostnadsmässigt är dessa vårdbolag billigare för skattebetalare än andra bolag samtidigt som de håller högre kvalitet. Verksamheten växer och varje månad säger tiotals sjuksköterskor upp sig för att arbeta hos de Blok. De får större frihet och dessutom högre löner.

De Bloks företag är gammalmodiga, han vill återgå till den enkelhet som hemtjänsten organiserades med i början på åttiotalet. Han säger är att världen behöver mer av kontinuitet än kontinuerlig förändring, vilket också är tänkvärt. Han angriper utvecklingen med köp och säljsystem. Tänk, säger han, att i samma organisation delar man upp personalen i några som köper och några som säljer och ingen av dem vet vad de handlar om!

De Blok menar att dessa framgångsrika företag bygger på en positiv människosyn som omfattar både personal och patienter/äldre istället för till New Public Management och misstro.

Claudette Skilving

Uppgifterna är hämtade ur boken I grunden god (Natur & Kultur 2020) av den nederländska författaren **Rutger Bregman**.